

L'organització i els grups

Codi: 101642

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	2	A
2500261 Pedagogia	OB	2	A

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Àngel Essomba Gelabert

Correu electrònic: miquelangel.essomba@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

El català serà la llengua oral i escrita de les activitats acadèmiques, tutoria i d'avaluació de l'assignatura.

Equip docent

Saida Lopez Crespo

Juan José Ramirez Romero

Maria del Mar Duran Bellonch

Miquel Àngel Essomba Gelabert

Prerequisits

Es recomana revisar els continguts adquirits en les assignatures de primer curs:

- Educació i Contextos Educatius
- Comunicació i Interacció Educativa II

Objectius

L'assignatura contribueix a comprendre el funcionament de les organitzacions en general i les educatives en particular així com la dinàmica grupal que en elles s'esdevé. És per tant una assignatura fonamental per després cursar el Pràcticum a tercer. Té la seva continuació en el cas d'Educació Social en l'assignatura de Gestió d'institucions socioeducatives i, en el cas de Pedagogia, en Desenvolupament organitzacional d'institucions educatives i Direcció i lideratge d'institucions educatives.

Els objectius formatius són:

- Conèixer els principals paradigmes, teories i corrents que sustenten el coneixement sobre les organitzacions.

- Comprendre quins són els components d'una organització educativa.
- Elaborar projectes de planificació d'una institució educativa
- Conèixer i comprendre continguts relatius a la dinàmica de grups.
- Exercitar la capacitat d'observació sistemàtica i la capacitat d'anàlisi del procés del grup.
- Desenvolupar habilitats per dinamitzar grups en contextos educatius.
- Millorar el funcionament d'un grup educatiu i/o afavorir l'adquisició d'aprenentatges utilitzant el grup com a recurs pedagògic tot dissenyant intervencions educatives.

Competències

Educació social

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.
- Liderar processos socioeducatius per crear un bon clima de treball, promoure el treball cooperatiu i la comunicació oberta i igualitària.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Pedagogia

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Administrar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.
- Desenvolupar estratègies i tècniques de dinamització de grups per promoure la participació i l'aprenentatge en situacions formatives i educatives.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els problemes generals que afectin l'organització de les institucions educatives.
3. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva.
4. Conèixer els elements que conformen una organització.
5. Desenvolupar habilitats d'intervenció relatives a les diverses tècniques grupals.
6. Desenvolupar la capacitat d'observació sistemàtica i anàlisi del procés grupal.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Participar de manera activa en les activitats dirigides i supervisades.
9. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
10. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

BLOC 1. Organització

- Teories i corrents en les organitzacions
- Ètica organitzativa com a compromís amb l'organització
- Projectes institucionals
- Estructures organitzatives i el seu funcionament i gestió
- Sistema de relacions

BLOC 2. Grups

- El concepte de grup i d'equip

- El desenvolupament grupal
- Principals variables de l'estructura grupal
- La dinàmica de grups: corrents teòriques
- Tècniques d'intervenció grupal

Metodologia

El procés d'ensenyament-aprenentatge s'orienta cap a una metodologia activa i significativa i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra a continuació:

* Exposicions dels continguts i de les qüestions bàsiques del temari.

* Grups de seminari, supervisats pel professorat.

La sessió d'inici del primer bloc tindrà lloc el 12/9/2022 i finalitzarà el 30/1/2023. La sessió d'inici del segon bloc tindrà lloc el 13/2/2023 i finalitzarà el 26/6/2023.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Durant la darrera sessió es destinaran 15 minuts per facilitar que l'estudiantat ompli les enquestes d'avaluació del professorat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions	30	1,2	2, 4, 8
Seminaris	60	2,4	2, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories individualitzades i de grup	60	2,4	
Tipus: Autònomes			
Lectures i estudi	150	6	2, 4

Avaluació

L'assignatura l'Organització i els grups és una assignatura presencial. És per aquest motiu, que l'assistència a les activitats dirigides es considera un requisit imprescindible per poder aprovar l'assignatura i s'estableix una assistència mínima del 80% en les sessions de grup de seminari. Els justificants que es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència i en cap cas eximeixen de la presència.

L'avaluació de l'assignatura és continua i es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic. Per superar l'assignatura cal tenir aprovades totes i cadascuna de les evidències d'avaluació:

1. Lliurament d'un estudi de cas i/o projecte d'intervenció elaborat grupalment en el bloc d'Organització.
2. Tècniques i exercicis elaborats grupal i individualment en el bloc de Grups.

3. Proves escrites individuals vinculades al contingut treballat a l'assignatura. Una per a cada bloc. En cas que una, o ambdues, no tinguin com a mínim 5 punts, caldrà presentar-se a una prova de recuperació de la part o parts no superades. També es podran presentar aquelles persones que per motius de salut degudament justificats no hagin pogut assistir a alguna/es de la/es prova/es en les dates establertes. Un cop fetes les recuperacions, els exàmens de cada bloc faran mitja entre ells si la part o parts no superades assoleixen el 5, aleshores es procedirà a calcular la mitjana. La data de la prova escrita individual del primer bloc serà el 30/1/2023 i del segon bloc serà el 26/6/2023. La data de recuperació de la prova escrita serà el 3/7/2023
4. El contingut, estructura, mètode de presentació i lliurament, així com dates de presentació, de l'estudi de cas i/o projecte d'intervenció, així com de les tècniques i exercicis, s'explicaran a l'inici de cada bloc.

Per aprovar l'assignatura cal que totes les evidències tinguin una qualificació mínima de 5 punts en una escala de 10. Cadascuna de les evidències d'avaluació té un pes específic que es pot consultar a la taula de més avall. En cas de no presentar alguna de les evidències considerades bàsiques, no es qualificarà a l'estudiant entenent que no s'ha presentat.

El professorat retornarà l'estudi de cas i/o projecte i les tècniques i exercicis en avaluació continua en el termini aproximat de tres setmanes. En el cas dels treballs grupals, aquests es retornaran al final de cada bloc. Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es faran públiques a l'Aula Moodle. El/la estudiant que vulgui revisar la nota, haurà de fer-ho en el termini establert pel professorat de l'assignatura i que serà comunicat convenientment en el seu moment.

L'alumnat que duran el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així li quedi alguna evidència no aprovada, pot donar-se-li l'oportunitat de refer l'activitat. El professorat estudiarà cada cas en funció de la situació particular.

L'alumnat de 2a matrícula i posteriors pot demanar fer només una avaluació de síntesis final que es concretarà el primer dia de l'assignatura (12/09/2022), sempre amb el vist i plau del professorat. Aquesta opció s'ha de comunicar, consensuar i formalitzar amb el professorat durant el primer mes del curs.

En totes les activitats (individuals i grupals) es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professorat considera que no compleix aquests requisits. Es demana que abans de lliurar una evidència d'aprenentatge es comprovi que es respecten aquests criteris i que les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques, segueixen la normativa APA, d'acord a la documentació que es resumeix en les següents fonts: https://ddd.uab.cat/pub/recdoc/2016/145881/citrefapa_a2016.pdf i http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_03.html

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com de les proves escrites, constitueixen un delicte que comporta el suspès de l'assignatura d'Organització i Grups. Es considerarà que un treball, activitat o prova escrita està "copiat" quan reproduceix totalment o parcialment el treball d'un company, i que està "plagiat" quan es presenti com a pròpia una part del text d'un autor sense citar-ne la font. En cas de detectar alguna de les dues males praxis, el professorat estudiarà si és convenient sol·licitar l'obertura d'un expedient acadèmic. Podeu consultar més informació sobre el plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Igualment, és requisit d'aquesta assignatura mostrar una actitud compatible amb la professió educativa: la puntualitat, l'ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), l'empatia, la correcció en la comunicació amb els altres, i el respecte a la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi de cas i/o Projecte	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Prova escrita	50%	0	0	2, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

REFERÈNCIES MÉS RELLEVANTS

Antons, K. (1990). *Práctica de la Dinámica de grupos*. Barcelona: Herder.

Fabra, M.LI. (1999). *Técnicas de grupo para la cooperación*. Barcelona: Ceac.

López Yañez, J. (2005). *La ecología social de la organización. Una perspectiva educativa*. Madrid: La Muralla

Malo, P. (2021). *Los peligros de la moralidad*. Barcelona : Centro de Libros PAPP.

Vendrell. E. (1999). *Dinàmica de Grups i Psicologia dels Grups*. Barcelona: UB.

REFERÈNCIES GENERALS

Anzieu, D. & Martin, J-Y. (1972). *La dinámica de los grupos pequeños*. Buenos Aires: Kapelusz.

Armengol, C. (2001). *La cultura de la colaboración. Reto para una enseñanza de calidad*. Madrid: La Muralla.

Armengol, C. (Coord.) (2009). *Organització i Gestió de Centres Educatius. Material Didàctic per a la Docència Universitària*. Servei de Publicacions de la UAB: Barcelona.

Aronson, E. (2003). *El animal social. Introducción a la psicología social*. Madrid: Alianza.

Bisquerra, R. (2013). *Educación Emocional*. Sevilla: Desclee de Brouwer.

Bourdieu, P. (1982). *Lenguaje y poder simbólico*. Madrid: Akal.

Bourdieu, P. (2001). *Poder, derecho y clases sociales*. Bilba

Cantón, I. (2004). *La organización escolar normativa y aplicada*. Madrid: biblioteca nueva.

Cartwright, D. & Zander, A. (1971). *Dinámica de grupos*. México: Trillas.

Darder, P., et al. (2013). *Aprender i ensenyar amb benestar i empatia. La formació emocional del professorat*. Barcelona: Octaedro.

Fabra, M.LI. (2008). *Jo, ni més, ni menys. Assertivitat per a força dones i alguns homes*. Barcelona: Octaedro.

Fernández-García, T., & Ponce de León Romero, L. (Eds.) (2016). *Planificación y actuación estratégica de proyectos sociales*. Madrid: Ediciones Pirámide.

Gairín, J., et al. (Coord.) (2003). *Les relacions personals en l'organització*. Bellaterra: ICE Universitat Autònoma.

Gairín. J. & Castro, D. (2020). *El Contexto organizativo como espacio de intervención*. Madrid: Síntesis Editorial.

Gil Rodríguez, F. & Alcover, C.M. (Coord.) (1999). *Introducción a la Psicología de las Grupos*. Madrid: Alianza.

Gil Rodríguez, F. & Alcover, C.M. (Coord.) (2003). *Introducción a la Psicología de las Organizaciones*. Madrid: Alianza.

González, M.P. (1997). *Orientaciones teóricas fundamentales en Psicología de los Grupos*. Barcelona: EUB.

Güell, M. & Muñoz, J. (1998). *Desconeix-te tu mateix*. Barcelona: Edicions 62.

- Hesselbein, F., Goldsmith, M., & Beckhard, R. (2012). *La Organización del futuro*. Barcelona: Editorial Deusto-Planeta.
- Huici, C., Molero, F., & Gómez Jiménez, A. (2016, 16 ed.). *Psicología de los Grupos*. Madrid: UNED.
- Ibáñez, T. (Coord.). *Introducción a la Psicología Social*. Barcelona: UOC.
- Jhonson, D.W. & Jhonson, R.T. (1999). *Aprender juntos y solos. Aprendizaje cooperativo, competitivo e individualista*. Argentina: AIQUE.
- Lorenzo, M. (2011). *Organización de centros educativos*. Madrid: La Muralla
- Martín Sánchez, M. & Garrido Torres, M.A. (2003). *El grupo desde la perspectiva psicosocial*. Madrid: Pirámide.
- Mendieta, C. & Vela, O. (2005). *Ni tu ni jo. Com arribar als acords*. Barcelona: Graó.
- Mintzberg, H. (2012). *La estructuración de las organizaciones*. Barcelona: Ariel.
- Moscovici, S. (1985). *Psicología Social*. Barcelona: Paidós.
- Porret Gelabert, M. (2019). *Gestión de personas. Manual para la gestión del capital humano en las organizaciones*. Pozuelo de Alarcón: ESIC.
- Robbins, R.P. & Judge, T.A. (2017, 17 ed.). *Comportamiento Organizacional*. Madrid: Pearson.
- Roca, E. (2004). *Cómo mejorar tus habilidades sociales*. Valencia: ACDE.
- Senge, P.M. (1992). *La quinta disciplina*. Barcelona: Granica.
- Shaw, N.E. (1980). *Dinámica de grupo*. Barcelona: Herder.
- Silberman, M & Hansburg, F. (2001). *Inteligencia interpersonal*. Barcelona: Paidós.
- Tejada, J. (1997). *Grupo y Educación: Técnicas de Trabajo y Análisis*. Barcelona: LU.
- Tomàs, M. (2011): *El conflicto y la comunicación organizacional en los centros de formación*. Madrid: Editorial Academia Española.

Programari

En el supòsit de realitzar sessions de treball online, s'utilitzarà la plataforma Teams. En el supòsit d'enregistrar sessions de treball amb videocàmera per procedir a una anàlisi formativa del contingut, es comptarà amb el suport del SAE de la Facultat de Ciències de l'Educació.